

دستبافته‌های عشایر آذربایجان شرقی ثبت ملی شد

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی از ثبت هنر و صنایع دستی ورنی بافی به عنوان هنر دست زنان عشایر استان در فهرست میراث ناملموس آثار ملی خبر داد.

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی از ثبت هنر و صنایع دستی ورنی بافی به عنوان هنر دست زنان عشایر استان در فهرست میراث ناملموس آثار ملی خبر داد.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز به نقل از روابط عمومی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی، تراب محمدی اظهار داشت: این هنر عمدتاً در میان عشایر و روستاییان رایج بوده، ولی در نقاط شهری نیز هنرمندانی به فعالیت در این رشته می‌پردازند.

وی با تأکید بر لزوم ثبت آثار ناملموس افزود: با توجه به اینکه معمولاً تاریخ، فرهنگ و ادبیات ایلات به صورت غیرمکتوب و اغلب شفاهی و سینه به سینه جریان می‌یابد، با گذشت زمان و به مرور، کمرنگ‌تر شده و اطلاعات و محفوظات جدیدتر انباشته می‌شود. محمدی افزود: نقوش ورنی انعکاسی از تصاویر ذهنی و اسطوره‌های بافنده و اغلب ملهم از طبیعت پیرامون و نحوه زندگی و فرهنگ قومی و قبیله‌ای و بافت آن بدون نقشه و دارای اصالت خاص در نقوش است که با تولید کارگاهی آن بدون تدوین و کلاسه بندی نقوش و طرح‌ها بیم کمرنگ شدن اصالت و از بین رفتن روح فولکوریک آن می‌رود.

دبیر کارگروه میراث فرهنگی و گردشگری استان آذربایجان شرقی خاطرنشان کرد: مهم‌ترین عامل تهدید کننده این هنر، تغییرات در روش تولید سنتی، فراموشی برخی نقوش و داستان‌ها یا اسطوره‌هایی که در مورد ریشه الهام آنها مطرح می‌شود و استفاده از ابریشم مصنوعی و نخ‌هایی با کیفیت نازل و رنگرزی با مواد شیمیایی بدون ثبات کافی و مناسب است.

این مسئول یادآور شد: حضور این آثار فرهنگی هنری در اقصی نقاط کشور و خارج از کشور و فروش آنها علاوه بر منافع اقتصادی، موجب معرفی این هنر منحصر به فرد در سطح جهان شده و سلايق و توانایی‌های هنرمندان این منطقه را به مخاطبان ارائه می‌کند. محمدی تبریز، ورزقان، اهر و کلیبر را حوزه جغرافیایی ورنی بافی در آذربایجان شرقی عنوان کرد و گفت: وجود آثاری از ورنی‌های قدیمی در موزه‌ها و مجموعه‌های شخصی مربوط به دوره قاجاریه و نمونه‌های قدیمی‌تر نشانگر سابقه تاریخی کهن این دست بافته در بین عشایر است.

وی همچنین وضعیت پایداری این هنر را کاملاً زنده ارزیابی کرد و متذکر شد: اقدامات انجام شده باعث شده این هنر تا حدودی معرفی و به بازارهای داخلی و جهانی عرضه شود که در این زمینه نمونه‌های شاخص از ورنی در سال و 86، 87 و 89 موفق به اخذ نشان اصالت از جانب سازمان بین‌المللی یونسکو شد.

ورنی بافته‌ای مشابه جَنجیم (جاجیم) از جنس پشم یا ابریشم و بدون پرز بر روی دار است که به سبک پودپیچی یعنی پیچش پود اضافی (کلفت) به دور نخ‌های «بام باي« (تار) و گذراندن پود اضافی از مابین نخ‌های تار شکل گرفته و نقش می‌پذیرد. نقوش آن تجریدی و بدون نقشه بر پایه ذهن «ایلمک سالان« (بافنده) خلق می‌شود.